

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/10958-1
Saksbehandler Anette Meling

Utvalg	Møtedato
Kommunestyret 2023 - 2027	04.12.2025
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	25.11.2025
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	25.11.2025
Ungdomsrådet 2024 - 2025	24.11.2025
Flerkulturelt utvalg 2023 - 2027	24.11.2025
Barn og unges kommunestyre 2023 - 2027	02.12.2025

Presentasjon av tilstandsrapport 2024 - 2025 for barnehagene og grunnskolene i Grimstad kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret tar tilstandsrapport 2024-25 for barnehage og skole i Grimstad til orientering.

Vedlegg

Tilstandsrapport for barnehage og skole 2024-2025

Dokumenter

- Udir (analysebrett for statistikk – skole og GSI)
- Barnehagens statistikkportal (BASIL og analysebrett for statistikk – barnehage)
- Statistisk sentralbyrå (SSB)
- Forskningsbidrag

Aktuelle lovverk

- Barnehageloven med forskrifter
- Opplæringsloven med forskrifter
- Barnekonvensjonen
- Kommuneloven

Kommuneplanen

Saken er relevant for kommuneplanens satsingsområder ved at kvaliteten i barnehagene og grunnskolene utgjør en sentral del av kommunens langsiktige mål om bærekraftig samfunnsutvikling. Gode barnehager, god opplæring, trygt barnehage- og skolemiljø, samt tidlig

innsats, bidrar til å styrke oppvekstsvilkår, sosial inkludering og folkehelse. Videre legger arbeidet til rette for en effektiv og kunnskapsbasert tjenesteutvikling som er i tråd med kommunens mål om å sikre likeverdige tjenester og muligheter for alle barn og unge.

Sammendrag

Tilstandsrapporten omfatter mange sentrale temaer, tall og statusoppdateringer knyttet til både barnehage og skole. Rapporten inkluderer også vurderinger og anbefalinger om veien videre. Ved å lese sammendraget, oppsummeringen under hvert kapittel, samt anbefalingene, vil leseren få med hovedpunktene i den samlede rapporten. Tilstandsrapport for barnevernet kommer som selvstendig sak i år.

Under følger tilstandsrapportens sammendrag i sin helhet.

Fakta

Opplæringsloven § 17-12 regulerer kommunens plikt til å arbeide med kvalitetsutvikling for grunnskolen. Her fremgår det at kommunen skal arbeide for å opprettholde og heve kvaliteten i grunnskoleopplæringen. Kommunen skal sørge for at skolene jevnlig vurderer i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt. Som en del av oppfølgingsansvaret, skal kommunestyret minst en gang i året få informasjon om læringsmiljøet, læringsresultater og gjennomføringen til elevene i opplæringen. Denne rapporten er en del av denne informasjonen. Rapporten skal gi politisk og administrativ skoleeier et faktabasert grunnlag for å følge opp resultatene til de enkelte skolene, og den skal settes i sammenheng med kommunens mål og satsinger, nasjonale lover og retningslinjer.

Den årlige tilstandsrapporten inngår som en del av det ordinære plan, budsjett og rapporteringsarbeidet. Rapporten er ment som et viktig grunnlag for politiske vedtak om mål, strategier og tiltak.

Tilstanden på barnehageområdet

Det er en stor overvekt av private barnehager i Grimstad. Tall fra 2024 viser at det er 26 barnehager i kommunen. Av disse er fire barnehager kommunale.

Per 15. desember 2024 var det totalt 1230 barn i barnehagene i Grimstad, mot 1187 barn året før. Andelen av heltidsplasser synes å være økende. Kommunen ivaretar både pedagognormen og bemanningsnormen i barnehagene.

Grimstad inngår i regionalt samarbeid om kompetanseutvikling (Rekomp) som inkluderer både de private og de kommunale barnehagene. Satsingsområdene er knyttet til flerkulturelle barn, digital praksis, bærekraftig utvikling og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Enkelte barnehagelærere deltar på ulike videreutdanningsprogram via Utdanningsdirektoratet.

Prosentvist antall barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging er synkende, og ligger nå under landsgjennomsnittet. Tydelige tilbakemeldinger viser at lavterskel-tilbud om pedagogisk veiledning til barnehager er kjærkomment og oppleves som svært nyttig.

Det har ikke blitt gjennomført tilsyn knyttet til trygt og godt barnehagemiljø i 2024. Likevel viser barnehagenes årsplaner og vedtekter at de har søkelys på trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. De kommunale barnehagene rapporterer om få individualsaker knyttet til mobbing og krenkelser.

Tilstanden på grunnskolens område

Tallet på elever i Grimstad har holdt seg forholdsvis stabilt i perioden 2017-2024. Årets tall er 2888 elever. Det er 2 elever færre enn for året før. Årsverk til undervisning samlet har blitt redusert med 4,7, men det er bare 1,1 av disse årsverkene som kan tilskrives ordinær opplæring.

Årsverk til individuell tilrettelagt opplæring (tidligere spesialundervisning) med pedagog har blitt redusert med 3,5 årsverk fra 2023-24 til 2024-25. Med den marginale reduksjonen av årsverk vi ser knyttet til ordinær opplæring, må vi tilskrive reduksjonen av årsverk hovedsakelig til individuell tilrettelagt opplæring. Årsverk til assistent etter enkeltvedtak er økt med 5,8 årsverk. Dette er det nest høyeste i 7-års-perioden. Det har vært en liten økning knyttet til elever som har vedtak på særskilt språkopplæring sammenlignet med året før.

Det varierer mellom skolene om lærernormen er oppfylt. Seks av skolene oppfylte normen, og fem gjorde det ikke. Tallene er identiske med tallene fra skoleårene 2022-2023 og 2023-2024. Fevik skole, Fjære barneskole, Grimstad ungdomsskole, Landvik skole og Drottningsborg ungdomsskole oppfylte ikke lærernormen høsten 2024. Status for skoleåret 2024-2025 er at de samme skolene som de to forrige skoleårene ikke har oppfylt minstekravet for lærertetthet. Samlet sett er det imidlertid mindre avvik fra normen enn de to forrige skoleårene. Det vil si at det er færre årsverk som mangler for å oppnå lovkravet.

I ny opplæringslov § 17-4 står det at kommunen skal sørge for at de som er tilsatt i lærerstilling, har relevant kompetanse i de fagene de skal undervise i. Staten har etablert en vikar- og stipendordning for videreutdanning av lærere. I budsjettet for Grimstad kommune 2024 er det lagt inn kr.1 mill. Grimstad kommune fikk innvilget færre studieplasser (18) enn det kommunen hadde godkjent (28) for skoleåret 2024-2025. Søknader som fikk avslag fra Utdanningsdirektoratet, var alle knyttet til spesialpedagogikk. Politisk skoleeier i Grimstad bevilget dermed midler til flere studieplasser enn det Utdanningsdirektoratet innvilget. Antall lærere som mangler relevant kompetanse i fag som de underviser i skoleåret 2024-2025, er totalt 75.

Andelen elever med individuell tilrettelagt opplæring i Grimstad er høyere i 2024-25 sammenlignet med året før og høyere enn hele landet (9,1 prosent mot 8,0). Andelen elever med vedtak om individuell tilrettelagt opplæring øker med økende alder. Det er betydelig variasjon mellom skolene i andel elever med vedtak, og begge privatskolene i kommunen ligger fortsatt svært høyt, og markant høyere enn fjoråret. Det er også store kjønnsforskjeller knyttet til individuell tilrettelagt opplæring. Når elever får individuelt tilrettelagt opplæring, får de mange pedagogtimer. Når elever får tildelt assistenttimer, får de også mange timer.

Ifølge tall fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI), var det 34 elever som hadde tilbud om alternativ opplæringsarena i Grimstad. Det var en nedgang i bruken av alternativ opplæringsarena med 4 elever fra fjoråret. Det er flest elever på barnetrinnet som har tilbud om alternativ opplæringsarena sammenlignet med ungdomstrinnet. Alle elevene som mottok alternativ opplæringsarena skoleåret 2024-25, var ifølge GSI, på Hommedal skolegård.

Det er flere forhold som er grunnleggende for at elever skal oppleve et godt læringsmiljø. Utvalgte læringsmiljøindekser fra elevundersøkelsen i denne tilstandsrapporten er: elevdemokrati og medvirkning, faglige utfordringer, trivsel, støtte fra lærerne, og vurdering for læring. Fortsatt skårer både landet og Grimstad lavt på elevdemokrati, men samlet sett rapporterte elevene på 7. trinn høyere skåre på læringsmiljø enn elevene i fjor, og høyere enn landet. Elevene på ungdomstrinnet

i Grimstad rapporterer marginalt lavere enn landet med hensyn til hvordan de opplever læringsmiljøet.

Det har vært en markant nedgang av elever i Grimstadskolen som rapporterer om mobbing (6 prosent på 7. trinn i år mot 11,1 prosent i fjor, og 6 prosent på 10. trinn i år mot 10,2 prosent i fjor). Elevundersøkelsen viser at mobbing foregår både i klasserommet, i skolegården, i korridoren, på do, i garderoben, kantinen og på skoleveien. Mange av de elevene som opplever digital mobbing, blir også mobbet ansikt til ansikt.

Elevene i Grimstad som gjennomførte nasjonale prøver (NP) på barnetrinnet i 2024-25 har prestert svakere enn elevene fra fjoråret. Det er bekymringsfullt at 31,7 prosent av elevene presterte på laveste mestringsnivå i engelsk, 23,5 prosent på laveste mestringsnivå i lesing og 32,2 prosent på laveste mestringsnivå i regning.

Elevene på 8. trinn i Grimstad har prestert bedre på NP sammenlignet med elevene fra fjoråret. I *engelsk* var det 8,1 prosent av elevene i Grimstad som plasserte seg på laveste mestringsnivå mot 14,3 året før. I *lesing* er det 7,9 prosent av 8. trinns-elevene i Grimstad som har plassert seg på laveste mestringsnivå. Tilsvarende for 2023-24 var 13,8. Det er også flere av årets 8. trinns-kull som har plassert seg på høyeste nivå i lesing (12,1) sammenlignet med fjorårets kull (6,2). Når vi ser på den grunnleggende ferdigheten *regning*, ser vi at Grimstad-elevene i årets kull har prestert bedre på nasjonale prøver enn landet for øvrig. Årets kull i Grimstad har også gjort det markant bedre enn kullet fra Grimstad året før. Årets kull i Grimstad har færre elever på det laveste mestringsnivået (8,2 mot 13,7) og flere elever på det høyeste mestringsnivået (11,2 mot 8,2).

Vi ser en liten bedring knyttet til snittet for *standpunktkarakter* for 10. trinn skoleåret 2024-25 i norsk hovedmål med en snittkarakter på 3,7. Denne samme utviklingen ser vi på standpunkt for matematikk med en snittkarakter på 3,7. Snittkarakteren på engelsk er på 4,1 og dermed 0,1 høyere enn for året før.

Snittkarakter på *eksamen* 10. trinn for Grimstad-elevene i skriftlig norsk har økt fra 3,1 i skoleåret 2023-24 til 3,4 i 2024-25. Vi ser en markant positiv utvikling for matematikk i Grimstad. Eksamenskarakteren for fjoråret var 3,0, mens snittkarakteren i 2024-25 var på 4,2. Denne økningen blir spesielt kommentert i rapporten. Engelsk er det faget som elevene i Grimstad ofte har prestert best på. I 2023-24 var snittkarakteren på eksamen 4,0. I år den på 3,8.

Skolebidragsindikatorne viser skolenes innsats for elevenes skoleresultater. For å måle skolenes innsats, kontrolleres det for tidligere elevprestasjoner og foreldrebakgrunn (utdanningsnivå, husholdningsinntekt og elevens innvandringsbakgrunn). En positiv verdi indikerer at skolen bidrar mer enn landsgjennomsnittet, mens en negativ verdi indikerer at skolen bidrar mindre enn landsgjennomsnittet. Årets resultater viser at skolene i Grimstad sitt skolebidrag er negativt sammenlignet med Agder og sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Når det gjelder grunnskolepoeng, viser de rekordhøye grunnskolepoengene både for Grimstad, Agder og for landet de foregående år mer normale utslag nå som også eksamenskarakterene igjen inngår i regnestykket. Eksamenskarakterene er som regel lavere enn standpunktkarakterene. I Grimstad var grunnskolepoengene i 2024-25 på 42,3, noe som er høyere enn for fjoråret (41,1) og høyere enn landet (42,2). Det er store kjønnsforskjeller på grunnskolepoeng ved at jentene har høyere grunnskolepoeng enn guttene.

Når det gjelder andel elever som har gjennomført og bestått videregående opplæring (VGO) i løpet av 5/6 år i Grimstad, er det 81 prosent. Det er noe lavere enn i fjor (82,6 prosent). Det er store forskjeller på gjennomføring både nasjonalt og i Grimstad når det gjelder utdanningsprogram. Den mest markante forskjellen er mellom studieforbereende program hvor 89,8 prosent fullførte VGO og yrkesfaglig program hvor 70,2 prosent fullførte. Vi ser fortsatt at det også er kjønnsforskjeller ved at det er flere jenter sammenlignet med gutter som fullfører VGO.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Se siste kolonne i matrisen under og konklusjon.

Vurderinger:

Hvert temaområde i Tilstandsrapporten avsluttes med oppfølgingspunkter for kommende periode. For å sikre en god og realistisk kvalitetsutviklingsprosess, er det imidlertid nødvendig å foreta prioriteringer om hva som bør iverksettes først og hva som kan komme senere. Rapportens siste kapittel omhandler anbefalinger og veien videre. I forbindelse med ressursprioriteringen presenteres følgende anbefalinger:

Anbefaling (hva)	Hvorfor	Konkretisering (hvordan)	Deltakere (hvem)	Konsekvenser for økonomi og ressursbruk
Trygt og godt barnehage- og skolemiljø	Hindre utenforskap, mobbing og krenkelser	Realisere mål og strategier i kommunens plan for forebyggende arbeid	Barnehage- og skoleeier	<u>Kostnader:</u> Kompetansehevende tiltak
	Fremme læring og gode relasjoner	Konkrete tiltak: ➤ Fortsette med tilskuddsordningen (TSO) – særlig rettet mot bedre inkluderende praksis for alle barn og elever	Ledere og ansatte i barnehage, skole, PPT og andre tverrfaglige tjenester i kommunen	Midler gjennom tilskuddsordningen via felles satsing i Østre-Agder og UiA samarbeidet
		➤ Fortsette med folkehelseprosjektet HSB med søkelys på lek og aktivitet	Private barnehager og skoler	Prosjektmidler gjennom / i regi av Fylkeskommunen
		➤ Innføre Mini Risk, lavterskel, gruppebasert mestrings kurs for engstelige barn og unge	Foresatte	Prosjektmidler gjennom / i regi av sparebankstiftelser Søker særlige tilskudd til ny bosatte barn (IMDi)
				<u>Gevinst:</u> Flere barn og unge som gjennomfører utdanningsløpet

				Store samfunns- økonomiske gevinster på sikt
Veiledning til barnehagene knyttet til styrkings-tiltak og organisering	Bedre utnyttelse av knappe ressurser Styrking til beste for flere barn	➤ Fortsette det gode veiledningsarbeidet i regi av PPT ressurs ➤ Fortsette med tilskuddsordningen (TSO) – særlig rettet mot bedre inkluderende praksis for alle barn ➤ Kompetanseheving av barnehagenes ansatte og PPT ➤ Aktiv barnehageeier som initierer samlinger	Barne- hagene i samarbeid med PPT og barnehage-eier	<u>Kostnad:</u> Ingen ny kostnad <u>Gevinst:</u> Færre henvisninger og færre vedtak Mer inkluderende praksis
Videreføre dreining av Individuell tilrettelagt opplæring - til ordinær tilpasset opplæring (universell opplæring)	Mindre stigmatisering, bedre bruk av ressurser, flere barn kan få hjelp raskere, mer inkludering og behov for mindre saks-behandling	➤ Fortsette med tilskuddsordningen (TSO) – særlig rettet mot bedre inkluderende praksis for alle barn og elever ➤ Kompetanseheving av skolens ansatte og PPT ➤ Aktiv skoleeier som initierer samlinger	Skolene i samarbeid med PPT og skoleeier	<u>Kostnader:</u> Ressurser til kurs, utdanning og veiledning <u>Gevinst</u> Færre enkeltvedtak på sikt Enklere saksbehandling Flere barn og unge som mestrer livet
Forbedre faglige resultater	Nasjonale prøver og skole-resultater viser til dels bekymrings-full utvikling	➤ Bedre analyser og tiltak knyttet til lokale resultater ➤ Mål og tiltak må komme tydelig frem i virksomhetsplanene til skolene	Ledere og ansatte i skolene i samarbeid med skoleeier	<u>Kostnader</u> Ingen kostnader <u>Gevinst</u> Bedre resultater som igjen øker sjansen for bedre gjennomføring og deltakelse i samfunnet
Foreldre-veiledning og foreldrestøtte	Bidra til å trygge og støtte voksne hjemme	Gratis foreldreveiledning til alle foresatte Bruke systematiske programmer som skal	Helse- stasjon Kvalifiserings- tjenesten Familiesenter ICDP-	<u>Kostnader:</u> Ressurser til foreldreveiledning <u>Gevinst:</u> Tidlig innsats

	Bidra til å skape gode samarbeid Bidra til å skape gode foreldre-nettverk	medføre likhet og inkludering	veiledere Barnehage Skole Kultur Nav Barnevern	Færre enkeltvedtak Hindre utenforskap, mobbing og krenkelser Flere barn og unge som mestrer livet Trygge foreldre (voksne)
Ledelse	Styrket ledelse på ulike nivåer kan bidra til bedre bruk av ressurser Flere elever utfordrer mer enn tidligere og styrket klasseledelse vil bli nødvendig for å lykkes med å få til et godt læringsmiljø	Iverksette ny organisasjonsstruktur i oppvekstsektoren med mindre lederspenn, tettere oppfølging og kortere rapporteringslinjer	Ledere på ulike nivå Klasseledere i skole Ped. ledere i barnehage	<u>Kostnad:</u> Kompetansehevende tiltak Organisasjonsendringer <u>Gevinst:</u> Trygge og bedre ledere Mer effektive ledelsesstrukturer
Temadager mellom politisk nivå og oppvekstsektoren	Politisk nivå skal være oppdatert og ha kunnskap om oppvekstsektoren, samt å legge til rette for gode vedtak	Videreføres og innarbeides i politisk møteplan	Politikere, ledere i oppvekstsektor og nøkkelpersonell	<u>Kostnader</u> Møtegodtgjørelser for politisk nivå <u>Gevinst</u> Bedre og mer effektiv utnyttelse av felles ressurser
Felles tverrfaglige samlinger	Utnytte den samlede kompetansen og sikre god samhandling	Felles møtepunkter og samlinger settes i årshjul	Ledere og nøkkelpersonell avhengig av tema Koordineres av Tverrfaglig utviklings-team (TUT)	<u>Kostnad:</u> Tverrfaglige Samlinger og workshops <u>Gevinst:</u> Bedre og mer effektiv utnyttelse av felles ressurser og styrke det tverrfaglige samarbeidet til det beste for barn, unge og deres foresatte

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at Grimstad kommunestyre tar tilstandsrapport 2024-25 for barnehage og skole til orientering.

Videre anbefales det at utfallet av dialogen og drøftingen av tilstandsrapporten, etter presentasjonen for kommunestyret, legges til grunn for mål og strategier knyttet til hvilket nivå og kvalitet tjenestene som leveres for barn og unge i Grimstad, skal ha.